

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 Vtrum in fructibus fides respondeat dono intellectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ad utraque cognitionem, si speculatiuam, & practi-
cam, non quantum ad iudicium, sed quantum ad
apprehensionem, ut capiantur ea quae dicuntur.

Super quibus articulis
articulum septimum
de octauum.

ARTICVLVS VII.

Utrum dono intellectus respondeat se-
xta beatitudo, scilicet, Beati mundo
corde &c.

In 7. aut & 8. arti-
culis nihil scribe-
dum occurrit, ni-
si qd Nonnulli caueant
in responsioe ad secun-
dum 8. articuli ab er-
rore incurrere per il-
la uerba. Fides non est
uniuersaliter praece-
dere intellectu. Nam si
per intellectum hic
intelligitur donum
intellectus, errarent:
quoniam fides praece-
dit & natura, & te-
pore quandoque do-
num intellectus, ad
qd non spectat quod
cunque intelligere,
sed intellectiois per-
fectio, saltem respec-
tu ultimi finis, quae
est propria his, qui
sunt in gratia, ut pa-
ter ex dictis. Sed in-
telligit author per in-
tellectum, omnem
actum percipiendi,
qui natus est perfici
per donum intellectus:
& ideo apponit ly
uniuersaliter. Natum
siquidem est intel-
lectus donum perfice-
re omnem perceptio-
nem intellectiuam
spontaneam ad fidei,
sive illa praecedat, si-
ue subsequatur do-
num intellectus.

1.2. q. 3. ar. 8.

*Li. 1. e. 9. pa-
ra. ante me-
dium to. 4.

P. S. q. 9. ar.
2. & 4.

AD SEPTIMUM sic procedit.
Videtur, quod dono intelle-
ctus non respondeat beatitudo se-
xta, scilicet Beati mundo corde, quonia
ipsi Deum uidebunt. Munditia
n. cordis maxime ut pertinet ad
affectum: sed donum intellectus non pri-
net ad affectum, sed magis ad uti intel-
lectiuam. ergo praedicta beatitudo non
responderet dono intellectus.

¶ 2. Praet. A. C. 15. d. f. Fide purificas
corda eorum: sed per purificatio-
nem cordis acquirunt munditia
cordis: ergo praedicta beatitudo
magis pertinet ad ueritatem fidei,
quam ad donum intellectus.

¶ 3. Praet. Dona Spiritus sancti per-
ficiunt hominem in praesenti uita: sed
uisioni Dei non pertinet ad uitam pra-
sentem: ipsa. n. beatorum facit, ut supra
habitu est. ergo sexta beatitudo
contingens uisionem Dei, non
pertinet ad donum intellectus.

SED CONTRA est, quod Au-
gustinus dicit in li. 7. de sermone Domini
in monte. Sexta operatio Spiritus
sancti, quae est intellectus, conuenit mun-
ditia cordis, qui purgato oculo pos-
sunt uidere, quod oculus non uidit.

RESPON. Dicendum, quod
in sexta beatitudine, sicut & in aliis,
duo continentur. Vnum per
modum meriti. scilicet munditia cordis,
aliud per modum
premi. uisioni Dei, ut supra dictum est. Et utrumque
pertinet aliquo modo ad donum intellectus. Est. n.
duplex munditia, una quidem praebula, & dispo-
sitiua ad Dei uisionem, quae est depuratio affectus
ab inordinatis affectionibus. Et haec quidem mun-
ditia cordis fit per uirtutes, & dona, quae pertinent ad
uim appetitiuam. Alia uero munditia cordis est,
quae est quasi completiua respectu uisionis diuinae.
Et hoc quidem est munditia mentis depurate a pha-
ntasmatis & erroribus, ut scilicet ea, quae de Deo
proponuntur, non accipiantur per modum corpora-
lium phantasmatum, nec secundum haereticas
peruersitates. Et hanc munditiam facit donum in-
tellectus. Similiter etiam duplex est Dei uisioni, u-
na quidem perfecta, per quam uidetur Dei essen-
tia. Alia uero imperfecta, per quam etiam non uideamur
de Deo quid est, uideamus tamen quid non est:
& tanto in hac uita Deum perfectius cognoscimus,
quanto magis intelligimus eum excedere quicquid
intellectu comprehenditur. Et utraque Dei uisioni
pertinet ad donum intellectus. Prima quidem ad
donum intellectus consummatum, secundum quod
erit in patria: secunda uero ad donum intellectus in-
choatum, secundum quod habetur in uita. Et per hoc
patet responsio ad obiecta. Nam primae duae rationes
procedunt de prima munditia. Tertia uero de perse-
cta Dei uisione. Dona autem, & homini nos perficiunt

secundum quandam inchoationem, & in-
plebuntur, ut supra dictum est.

ARTICVLVS VIII.

Utrum in fructibus fides respondeat dono
intellectus.

AD OCTAVUM sic proceditur. Videtur
fructibus fides non respondeat dono
intellectus. n. est fructus fidei. Dicitur. Iam
deritis, non intelligetis. secundum aliam
interpretationem habemus. Si non credideritis, non
pateritis. non ergo fides est fructus intellectus.
¶ 2. Praet. Prius non est fructus intellectus
uidetur esse prior intellectu, quia fides est
tutum totius spiritualis aedificii, ut supra
ergo fides non est fructus intellectus.

¶ 3. Praet. Plura sunt dona pertinentia ad in-
tellectum: sed inter fructus ponuntur
non prius ad intellectum, sed magis ad
appetitum: ergo fides non magis respondet
intellectui, quam sapientiae, uel scientiae.

SED CONTRA est, quod finis uniuscuiusque
est uisus: sed donum intellectus uidetur
pertinere ordinari ad certitudinem fidei, quae
est fructus. Dicit enim glossa ad Gal. 5. quod
liber est fructus, & de inuisibilibus certitudo
est fructus fidei respondeat dono intellectus.

RESP. Dicendum, quod sicut supra
dicitur de fructibus ageretur, fructus spiritus
ultima, & delectabilia, quae in nobis pronuntia-
tute Spiritus sancti. Vltimum autem & delectabile
non finis, quae est proprium obiectum uoluntatis. Et
quod illud quod est ultimum & delectabile in uoluntate
quodammodo fructus eorum aliorum, quae pertinent ad
uoluntatem. Secundo uero hoc ergo donum, uel uoluntatis
aliqui potentia potest accipi duplex fructus
de potentia ad sua potentia: alius autem quod
natus ad uoluntatem. Et secundum hoc
quod dono intellectus respondet pro proprio
des. scilicet fidei certitudo: sed pro ultimo fru-
det ei gaudium, quod pertinet ad uoluntatem.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod non
fructus fidei, quae est uirtus. Sic autem nota-
des, cum dicitur fructus, sed pro quadam
dei, ad quam homo peruenit per donum
intellectus.

AD SECUNDVM Dicendum, quod
uniuersaliter praecedere intellectu. Non
assentire credendo aliquibus propositionibus
liter intelligeret: sed perfectio intellectus
fidem quae est uirtus, ad quam quidem in-
fectionem sequitur quadam fidei certitudo.

AD III. Dicendum, quod cognitio
non potest esse in ipsa: quia talis cognitio non
potest esse, sed propter aliud: sed cognitio
fructum in seipsa. scilicet certitudinem eorum, quae
dono consilij, quod pertinet solum ad
practicam, non respondet aliquis fructus
Donis autem sapientiae, intellectus, & scientiae
possunt esse ad speculatiuam cognitionem
det solum unus fructus, qui est certitudo
mine fidei. Plures autem fructus ponuntur
ad partem appetitiuam, quia, sicut iam dictum
finis, qui importatur in nomine fructus
tinet ad uim appetitiuam, quam intellectus

QVAESTIO IX.

De dono scientiae in quatuor ar-
ticulis diuisa.

DEINDE considerandum
est de dono scientiae.